

NYT

NR. 36
1. halvår 2025

FURESØ MUSEER

IMMIGRANTMUSEET | MOSEGAARDEN | CORNELEN | ARKIVERNE

Redaktion:
Anders Thorkilsen & Cathrine Kyø Hermansen

Redaktionen er afsluttet januar 2025
Næste nr. udkommer august 2025

Forsidefoto: Farum Midtpunkt. Sandra Gonon, Arkitekturbilleder.dk

Denne tryksag er Svanemærket og CO2 kompenseret

Velkommen

I 2025 vil Furesø Museer have et særligt fokus på det lokale. Det er ikke fordi, at verden er i hurtig forandring, og man til tider mister lysten til at åbne avisen. Det er derimod erkendelsen af, hvordan lokalhistorien spejler Danmarks og verdens store bevægelser. Det globale, nationale og lokale er forbundet. Beslutninger taget lang væk påvirker og former vores liv og lokale fællesskaber, men det gør mere end det. Det interagerer. Furesø Kommunes unikke historie er et produkt af sammenspillet, og det kan I læse mere om i NYT.

Farum Midtpunkt fylder f.eks. rundt. Det er blevet til 50 år med fællesskab og forandring. Meget er sket siden 1975. Engang blev Farum Midtpunkt omtalt som en "rød folkekommune" beboet af socialistiske københavnere. Senere udviklede Farum Midtpunkt sig til en multietnisk landsby i byen. Undervejs er Farum Midtpunkt blev til en central del

af vores historie, hvor det internationale, nationale og lokale alle har sat deres aftryk.

I kan også læse om, hvordan oplysnings-tidens tanker og den franske revolution i 1789 var en katalysator i den danske Jødefejde. Eller hvordan et projekt på Mosegaarden om lokale dialekter bidrager til styrkelsen af kunstig intelligens. Afslutningsvis reflekterer Furesø Museers nye inspektør blandt andet over, hvordan hans bedsteforældres historie er et produkt af sammenspillet mellem Balkan, Danmark og Næstved.

På gensyn,

Cathrine Kyø Hermansen

Farum Midtpunkt

50 år med fællesskab og forandring

Farum Midtpunkt fylder 50 år og er stadig ét af Danmarks mest bemærkelsesværdige boligbyggerier. Et visionært byplanlægningsprojekt der blev til et mangfoldigt lokalsamfund. Farum Midtpunkt har gennem årtierne været en central del af Furesøs historie.

Af Birgitte Kabel, museumsassistent

I den folkekære tv-serie *Huset på Christianshavn* fra 1973 vil det unge par Tue og Rikke flytte væk fra slummen på Christianshavn og ud til Farums lys og luft, fordi de venter barn. På den måde fik skaberne af tv-serien sat fokus på den store tendens, der var i begyndelsen af 1970'erne, hvor mange rykkede fra København og ud til omegnskommunerne. Her skød en masse nye betonboligkomplekser op – blandt dem er Farum Midtpunkt ét af de mest ikoniske.

Vokseværk i Farum

Farum Kommune oplevede også en enorm tilflytning. Kommunen gik fra at være en lille landsby med knap 3.000 indbyggere i 1950'erne til en fremadstormende omegnskommune med hele 16.000 indbyggere ved udgangen af 1970'erne. Farum Byråd havde allerede i midten af 1960'erne en drøm om at forøge kommunens befolkningstal med en tredjedel. Derfor skulle der bygges stort og resultatet blev Farum Midtpunkt

med 1.624 lejligheder. Men arkitekterne Jørn Ole Sørensen, Viggo Møller-Jensen og Tyge Arnfred fra Fællestegnstuen tænkte ikke kun i volumen - de havde også en vision om at skabe en moderne bebyggelse med lys, luft og fællesskab, hvor biltrafik blev adskilt fra fodgængere. Byggeriet blev hurtigt en arkitektonisk attraktion med de ikoniske rustrøde Corten-stålplader, der gav området kælenavnet ”Rustenborg”.

Pionerånd og politiske overraskelser

Byggeriet af Farum Midtpunkt stod færdigt i 1975, og de borgerlige politikere blev slemt overraskede, da det viste sig, at det ikke som forventet var velhavende pensionister, der flyttede ind. Tværtimod tiltrak Farum Midtpunkt først og fremmest unge studerende, pædagoger, akademikere og kunstnere. Farum Midtpunkt blev kendt som et progressivt fællesskab, præget af socialt engagement og en stærk beboerdemokratisk ånd:

*Tegnstuens vision med Farum Midtpunkt var at skabe en moderne bebyggelse med lys, luft og fællesskab, hvor biltrafik blev adskilt fra fodgængere.
Foto: Sandra Gonon, Arkitekturbilleder.dk*

Farum Midtpunkt. Foto: Furesø Museer

”Vi var pionerer. Der var en helt anden form for fællesskab og en masse aktiviteter”, mindes Morten Arnfred, søn af en af arkitekterne bag byggeriet. Som nybagt far flyttede han selv ind i blok 36. Han beskriver, hvordan fællesskabet blandt andet blev styrket af de populære koncerter i deres blok - også kaldet Klub 36, hvor både Gasolin og Sebastian optrådte. Igennem 1970’erne udviklede Farum Midtpunkt sig til at blive en politisk og kulturel kraft i kommunen. Et byrådsmedlem kaldte området for en ”rød folkekommune,” fordi de fleste beboere stemte socialistisk.

En landsby i byen

I 1980’erne begyndte en større udskiftning blandt beboerne. Parcelhusdrømme trak mange familier væk, mens tyrkiske og kurdiske gæstearbejderfamilier flyttede ind:

”I den første tid delte vi en lejlighed i Farum Midtpunkt med en anden familie, som også havde børn, så hver familie sov sammen i et rum”, fortæller en kvindelig beboer, som er datter af tyrkiske indvandrere og har valgt senere i livet at flytte tilbage til Farum Midtpunkt sammen med sin mand og børn. En del tyrkiske

par vælger dog at flytte til andre dele af Farum, når børnene flyver fra reden, fordi huslejen er høj i de store lejligheder. Men rigtig mange tyrkiske mænd kommer ofte i den tyrkiske forening i Farum Midtpunkt: *”Jeg kommer der næsten hver dag efter aftensmaden. Vi hygger os og spiller spil, men det er også et sted, hvor vi hjælper hinanden”*, fortæller Murat Kaya.

Der bor over 4.000 mennesker i Farum Midtpunkt – en tiendedel af Furesø Kommunes befolkning. Mangfoldighed trives stadigvæk i dag, hvor beboersammensætningen er en blanding af mange forskellige nationaliteter og forskellige generationer. Mange beskriver området som ’en landsby i byen’ med for eksempel købmand, genbrugsbutik, værtshus, daginstitutioner og plejehjem.

Det lokale sammenhold bliver især styrket af mange frivillige sociale initiativer som seniorklub, fastelavn, Sankt Hans, halloween og julefest. En af de meget aktive beboere, Berit Sandfeld fortæller, at det er blevet svært at skaffe frivillige til at afholde arrangementerne. Alligevel synes hun stadig, at der er en helt særlig Farum Midtpunkt-ånd: *”Vi har forskellige talenter, og vi sætter dem til rådighed for hinanden.”*

Det er Niels Jørn Søndergaard fra seniorklubben enig i: *”Vi tager ansvar for de svageste”*, siger han og fortæller, at de hjælper dem, der er dårligt gående med at komme til læge og arrangerer aktiviteter, hvor alle skal have mulighed for at deltage. Men der er også kritiske røster, som fortæller, at der er mange sociale problemer i området - de kan blandt an-

Foto: Sandra Gønon, Arkitekturbilleder.dk

det ses lige ude på gangstrøget, hvor en del står og drikker og tisser i krogene.

Et vigtigt bidrag til Furesøs historie

Med sine 50 år har Farum Midtpunkt bevist, at mennesker kan forme et boligområde, og et boligområde kan forme sine mennesker. Farum Midtpunkt er uden tvivl en del af dansk boligarkitekturs historie, men det er også en vigtig del af Furesø Kommunes historie. Derfor har Furesø Museer igennem en årrække lavet mange interviews med beboere fra Farum Midtpunkt, som et vigtigt bidrag til det lokalhistoriske projekt Vores Historie.

Mange folk fortæller os, at Farum Midtpunkt ikke blot er et sted at bo, men at det også er et tilbud om at være med i et fællesskab. Morten Arnfred, der er flyttet tilbage fortæller:

”Jeg kan godt lide at bo her i Farum Midtpunkt. Der er så mange erindringer, som vender tilbage hver gang jeg går rundt her. Jeg kan godt lide lejlighedernes opbygning, fællesskabets udformning og grundtanken i min fars arkitektur: man kan åbne dørene op, tage del i fællesskabet og samtidig have sit privatliv bag lukkede døre alt efter, hvad man ønsker på forskellige tidspunkter.” ■

*Udsigt over Farum Midtpunkts grønne terrasser.
Foto: Flemming Skude, Arkitekturbilleder.dk*

Vil du være en del af vores team?

På Furesø Museer er vi stolte af at have en stor gruppe meget engagerede og dygtige frivillige, men vi kan sagtens bruge flere ildsjæle!

Museumsarbejde kan være mange ting, og som frivillig hos os har du mulighed for at arbejde med en lang række forskellige indsatsområder. Lige nu har vi især brug for ekstra museumsværter, der arbejder i selvstændige teams af to personer, på vores købmandsgård Cornelen i Stavnsholt. Vi har også løbende brug for museumsværter, der på søndage kan holde åbent på Mosegaarden i Værløse.

Hvis du vil lære et gammelt håndværk fra dig, eller har anden relevant specialviden, som du har lyst til at videreformidle, så hører vi også meget gerne fra dig! Det kan også være, at du har 'hænderne godt skruet på' og kunne have lyst til at hjælpe med praktiske opgaver, deltage i produktion og opsætning af nye udstillinger, eller måske hjælpe i forbindelse med afholdelse af events og arrangementer.

Mulighederne er mange, og vi værdsætter din indsats højt, uanset om du har særlige kompetencer eller ej.

Kontakt os på: ckh@furesoe.dk

FURESØMUSEER

Nye samarbejder sikrer stemmer fra lokalhistorien

På Furesø Museer har årsskiftet budt på blomstrende initiativer og nye partnerskaber ud-af-huset. Interessen for, hvordan et lokalhistorisk museum kan spille ind i brede, tværfaglige samarbejder danner grobund for nye tiltag, som alle har til formål at indsamle og formidle stemmer fra lokalhistorien – i bogstavelig forstand.

Af Emma Barnhøj Jeppesen, museumsinspektør

Sammen med dygtige studerende fra Rytmask Musikkonservatorium i København etablerede museet i sensommeren et nyt samarbejde, blandt andet med henblik på kunstnerisk at behandle data fra de sansevandringer, museet har gennemført i løbet af 2024, samt at udvikle alternative formidlingskoncepter til Immigrantmuseets faste udstilling.

Lokale sagn genfortælles i nye formater

Efter forløbet blev samarbejdet med to af de studerende, Vilhelm og Andrea, videreført – denne gang med fokus på genfortællinger af lokale sagn fra Furesøegnen. Som bekendt knytter der sig til enhver egn lokale historier og myter

– det gælder også Furesøegnen, hvor beretninger om drager, genfærd, trolde og lindorme præger den lokalhistoriske identitet.

Med stor hjælp fra frivillige borgere bliver mundtlige genfortællinger af nogle af de lokale sagn optaget og indsamlet, blandt andet beretningen om Klaus Nar, der spillede kong Valdemar Atterdag et pus og gav navn til den lille holm i Farum Sø. Genfortællingerne foreviger Andrea og Vilhelm i deres egne kunstneriske værker, hvor toner fra Værløse Folkemusikanter blander sig med indspillede stemmer, der viderefører den gamle tradition for mundtlig overlevering af lokale fortællinger, mens

Oplæsning og stemmeoptagelser i CoRaL-projektet.
Foto: Alexandra Instituttet

optagelser fra de steder, hvor sagnene i tidernes morgen har udspillet sig, danner en filmisk billedside. Værkerne skal på sigt kunne opleves på Mosegaarden som del af den nye lokalhistoriske fortælling om Furesøegnen.

Dialekter i forandring

I begyndelsen af det nye år har Alexandra Instituttet ligeledes indtaget lokalerne på Mosegaarden. Instituttet, der arbejder med forskning og innovation inden for it, havde før årsskiftet henvendt sig til museet for at undersøge muligheden for et nyt partnerskab, der skulle sikre stemmeoptagelser til det landsdækkende projekt, CoRaL, med fokus på dialekter i Danmark. I

projektet indsamles taledatasæt med optagelser af mere end 1.000 personers dialekter og accenter, og i sin søgen efter sjællandske dialekter og udenlandske accenter var instituttets blik faldet på Furesø Museer.

På en januardag forsamles forskningsdeltagere fra Furesøegnen og den sjællandske omegn på Mosegaarden. Fælles for dem alle er, at de har lyst til at donere deres stemmer til projektet og hjælpe med udviklingen af dansk taleteknologi. På 2,5 timer skal deltagerne derfor læse tekster op og deltage i samtaler med andre borgere, begge dele udførligt instrueret af personale fra Alexandra Instituttet. Formålet med indsamlingen

er nemlig at styrke kunstig intelligens' evner til at forstå og tale dansk med henblik på at forbedre chatbots til eksempelvis blinde, ældre og borgere med særligt behov, at sikre danske forskeres mulighed for at udvikle teknologier til gavn for alle og at opgradere løsninger, som kan diktere tale til tekst. Med forskningsdeltagernes bidrag vil taledatasættet på sigt blive frit tilgængeligt for alle, så udviklere, virksomheder og offentlige institutioner kan drage nytte af projektets viden og resultater.

Indsamlinger for eftertiden

På Furesø Museer peger de to projek-

ter direkte ind i vores arbejdsrum og vision for det lokalhistoriske museum på Mosegaarden. Går man bag kulisserne er én af vores vigtigste opgaver som kulturarvsinstitution nemlig at indsamle og sikre vidnesbyrd fra lokalsamfundet, som fremtidens generationer kan få glæde af. Det arbejde bygger i høj grad på principper om samarbejde og samskabelse og kan kun lade sig gøre ved hjælp fra borgere og aktører i og udenfor Furesøegnen. Derfor er vi også særligt glade for, at to så betydningsfulde projekter har fundet vej til Mosegaarden, så vi kan bidrage til at sikre lokalhistoriens stemmer. ■

Jødefejden

Til maj åbner Immigrantmuseet en særudstilling om jødehad gennem Danmarkshistorien. Jødehad er nemlig ikke et nyt fænomen i Danmark. Allerede i middelalderen, før der boede jøder i kongeriget, var urmyten om de Kristusmyrdende jøder udbredt. Siden har der været voldsomme anti-semitiske udfald. Samtidig er hadet blevet modarbejdet af kongemagten, folkestyret samt civilsamfundet, herunder jøderne selv. Jødefejden er et eksempel på det.

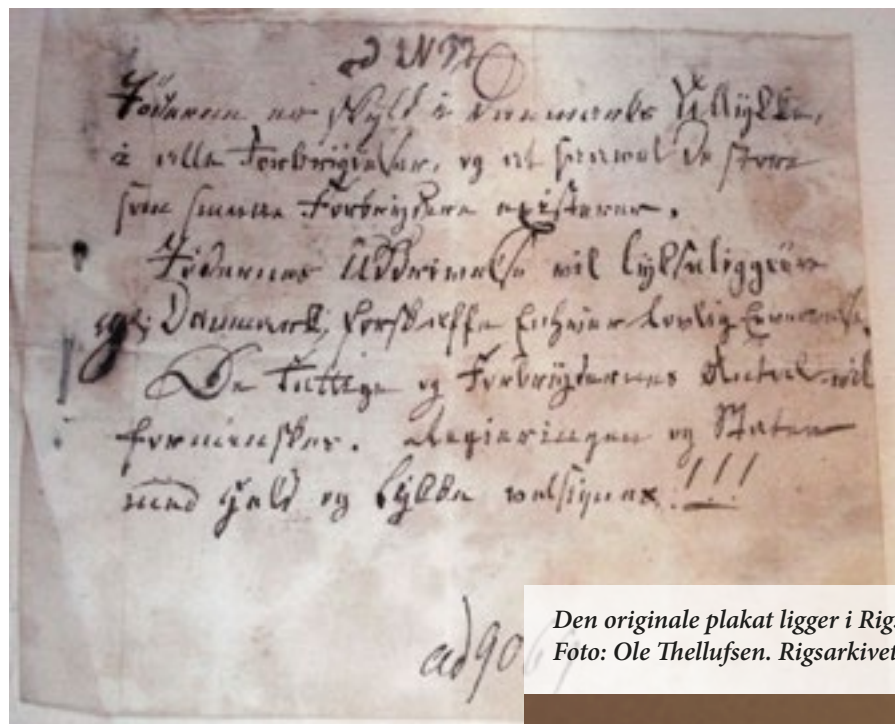
Af Anders Thorkilsen, museumsinspektør

Der var noget i gære i København, og den 3. september 1819 blev håndskrevne plakater sat op på Børsen af ukendte personer. En plakat lød: "Jøderne er Skyld i Danmarks Ulykke, i alle Forbrydelser... Jødernes Uddrivelse vil lyksaliggøre Gl. Danmark..." Myndighederne var bekymret. Syd for grænsen var voldsomme antijødiske uroligheder brudt ud i august, og optøjerne havde spredt sig til flere tyske byer. Var de såkaldte hep-hep-uroligheder på vej til Danmark? Svaret faldt aftenen efter, da en større hob af københavnere angreb jødiske forretninger og hjem. Den korporlige jødefejde var en realitet.

Kontekst

Den korporlige jødefejde opstod ikke i et vakuum. Forinden havde en række begivenheder og ulykker rystet Danmark i sin grundvold og gødet jorden for voldelige optøjer. Oplysningstidens tanker og den franske revolution i 1789 var katalysator. De revolutionære slagord om *Frihed, lighed, broderskab* kom også til at omfatte jøder under fransk kontrol, og emancipationen skabte præcedens. Det ledte blandt andet til anordningen af 1814, hvor danske jøder fik begrænset ligeret med kristne medborgere.

Ikke alle mente, at de samfundsmæssige udviklinger, som drev den jødisk emancipation, var positive. Modreaktionen manifesterede sig i den såkaldte

Den originale plakat ligger i Rigsarkivet.
Foto: Ole Thellufsen, Rigsarkivet

litterære jødefejde. hvor tidens intellektuelle diskuterede samfundets fremtidige kurs. Skulle Danmark være et mere moderne og åbent samfund, hvor jøder blev tolereret og inkluderet? Eller var jødedommen uforenelig med det kristne danske samfund, og kunne jøder overhovedet være gode borgere? Var det hele gået for vidt?

Hadske ord og hårde tider

Den litterære jødefejde begyndte i 1813, da den danske digter Thomas Thaarup udgav en oversættelse af det tyske anti-jødiske skrift *Moses und Jesus*. I forordet skrev Thaarup blandt andet om jøderne: *"...at egen nytte, grumhed, og ladhed er nationens særkende fra dens første oprindelse."* Præst og forfatter Steen Steensen Blicher argumenterede omvendt for jødisk emancipation: *"En slave har slavisk tænke måde: gør ham frie, og han eller hans søn, eller da hans sønnesøn, vil forvandle slaveånd til frimandsmod..."* Danske jøder tog også til genmæle, for eksempel den lærde Gottlieb Euchel: *"Jeg er dansk borger og af jødisk trosbekendelse. Det første er jeg stolt af at være, det sidste skammer jeg mig ikke ved at være."* Bølgerne gik højt længe.

Revolutions- og Napoleonskrigene (1792-1815) fik med tiden katastrofale konsekvenser for det danske rige, da det ledte til Englandskrigene. Krigene medførte store danske militære udgifter og svigtende toldindtægter. Staten optog store lån, hvilket var medvirkende til statsbankerotten af 1813. Den danske jøde David Amsel Meyer var en central finansrådgiver for kongen. I offentligheden blev Meyer gjort til syndebug for

statsbankerotten, og hans jødiske ophav var vand på møllen i den litterære jødefejde.

Året efter måtte den danske konge sågar afstå Norge. Nordmændene øjede en mulighed for selvstændighed, og den 17. maj vedtog de grundloven Eidsvollforfatningen. Den norske grundlov er for samtiden blevet kaldt enestående demokratisk, oplyst samt byggende på menneskerettigheder. Paragraf 2. lød dog: *"Jøder ere fremdeles udelukkede fra Adgang til Riget"*. Forbuddet mod jøder blev afskaffet i 1851.

Den korporlige jødefejde

Tiden efter Napoleons fald i 1815 var fortsat præget af social og økonomisk uro. Debatten om jødernes ligestilling og integration bidrog hertil. I sommeren 1819 udbrød der som nævnt anti-jødiske optøjer flere steder i Tyskland, og det spredte sig til København. I hovedstaden boede der ca. 2.400 jøder. Hovedparten var fattige og uden indflydelse, men den lille jødiske minoritet skilte sig ud. De symboliserede en fremmedhed. De var "de andre", og dermed en oplagt syndebug.

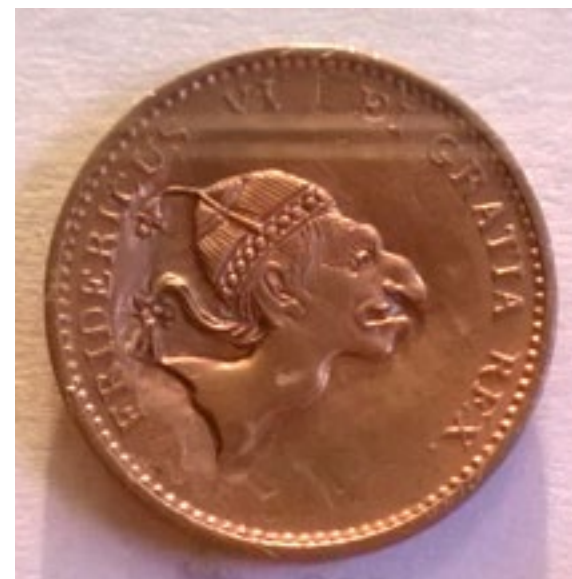
Fra den 4. september 1819 blev hadske ord omsat til voldshandlinger. Jødiske forretninger blev smadret af menneskemasser, og jøder blev jagtet gennem København og tævet. Hæren måtte indkaldes, og myndighederne betragtede optøjerne med alvor. Urolighederne underminerede også den enevældige kongemagt, og Frederik 6. blev kaldt "jødekongen". En smædeplakat fra 1819 lød: *"Men Frederik er du så svag, at jøder*

▲ Kongens Nytorv under englændernes bombardement natten mellem 4. og 5. september 1807. C.A. Lorentzen. SMK.
▼ Smædemønt af Frederik 6. fra 1813, hvor kongen har fået tillagt stereotypiske jødiske træk. Foto: Jørgen Sandholm Poulsen/Dansk Jødiske Museum. Politimuseet.

skal regere dig..."

Den korporlige jødefejde spredte sig videre til provinsen, og på kongens fødselsdag den 28. januar 1820 var den gal igen i København. Jacob Davidsens skrev senere: *"Som forudset samlede der sig den 28. januar om aftenen ved Tappenstregen på Kongens Nytorv en stor masse mennesker, mest bestående af den laveste pøbel og af læredrenge, og begyndte med hujen og skrålen at trænge ned ad Østergade, men allerede her gjorde politiets stokke lyst i mængden, og da der tillige kom patruljer fra forskellige sider, opløste det hele sig i vild flugt. Dog samlede man sig igen på flere steder, og*

en del tog vejen til Slotsholms Kanal, hvor det atter skulle gå ud over Meyer & Triers ejendom. Herpå var politiet belavet, og den modtagelse, pøbelen her fik, var så kraftig som kun mulig. Kavaleriet var rykket ud, men det var dog egentlig politiets bambusstokke, der gjorde mest virkning. Hoben blev drevet over Stormbroen, og her kom den mellem en dobbelt ild eller rettere mellem en dobbelt hagl af prygl. Nederlaget var fuldstændigt og klokken 22.00 kunne Kjerulff melde justitsministeren, at alt nu var roligt”.

Den korporlige jødefejde ebbede ud i 1820. Optøjerne var voldsomme og traumatiserende for landets jøder, der normalt var vant til at leve i forholdsvis fred og ro. Nogle jøder valgte at konvertere, men kursen mod jødernes ligestilling og integration forblev uændret. Eller som den berømte rabbiner Isac Noa Mannheimer formulerede det i 1819: ”Vi er ej mere de gamle jøder, hvis blotte navn alt opvakte foragt; vi er ej mere de fremmede planter, som tåles i en fremmed jordbund, hvori de ej have ret eller andel. Nej borgere er vi.” ■

Den Kongelige Livgarde til Hest spreder uromagere på Østergade. Knud Gamborg (1881).

Ud gids vordtindt den gittigt Rigt i mine godes Gavn
i gysendigt som Sines Gavn i Sines. H. 1858, 10

Mannheimer

Bevarelse af lokalhistorien gennem erindringer

Erindringer spiller en væsentlig rolle i bevarelsen af lokalhistorie. Gennem indsamling af erindringer kan vi belyse historiske begivenheder på måder, som fotografier, videoer eller dokumenter ikke altid formår. Udover at dokumentere historiske begivenheder kan hverdagens erindringer give indsigt i lokalsamfundets samlingspunkter, værdier og oplevelser.

Af Cecilie Brøndum Rosenblad, arkivar

Bevaring af lokalhistorie i arkiver sker gennem bevarelse af dokumenter, fotografier, videoer og erindringer. Sidstnævnte kan være udfordrende, da det ofte kræver en større indsamlingsindsats, eksempelvis gennem interviews eller nedskrevne erindringer. Nogle gange er man bevidst om, at man oplever et historisk øjeblik. Et eksempel kunne være indvielsen af Skulpturparken i Farum, hvor man under symposiet havde mulighed for at observere internationale kunstnere skabe skulpturerne i parken. Fra sådanne begivenheder kan der bevares dokumenter, breve, fotografier, videoer og interviews. Erindringer kan være med til at udfylde de manglende sider i historien og give større indsigt i, hvordan borgere oplevede begivenheden.

Erindringsværksted i Skulpturparken
Erindringsindsamlinger er projekter, hvor personlige beretninger og minder fra forskellige borgere indsamles og bevares for eftertiden i arkivet. Disse indsamlinger kan give et værdifuldt indblik i det lokale hverdagsliv og i de historiske begivenheder, som borgerne har oplevet. I forbindelse med 25-års jubilæet for Skulpturparken i Farum afholdt Furesø Kommune et jubilæumsarrangement, hvor Furesø Stads- og Lokalarkiv havde et erindringsværksted. Et erindringsværksted er en metode til at indsamle erindringer. I erindringsværkstedet kunne man snakke med arkivaren, skrive sine erindringer ned og aflevere dem til arkivet. Denne erindringsindsamling fokuserede på områder: Skulpturparkens tilblivelse og

▲ Erindringsværksted til Skulpturparkens 25-års jubilæum.
Foto: Farum Avis, Furesø Stads- og Lokalarkiv

▼ Bybækskolen 1990-99.

Foto: Farum Avis, Furesø Stads- og Lokalarkiv

*Bybækskolen set fra legeområdet 1980.
Foto: Furesø Avis, Furesø Stads- og Lokalarkiv*

*Bybækskolen 1990-99.
Foto: Furesø Avis, Furesø Stads- og Lokalarkiv*

Skulpturparkens plads i borgernes hverdagsliv. Disse erindringer bidrager til forståelsen af Skulpturparkens kulturelle betydning i lokalhistorien. Oplevelser og møder med kunstnere, der skabte skulpturerne, er lige så vigtige som mødregruppens faste tur i parken og deres oplevelser af børnenes leg blandt skulpturerne. Hverdagens erindringer kan virke simple og uvæsentlige, men de fortæller, hvordan Skulpturparken faktisk er blevet brugt de sidste 25 år. Arkivet modtog mange spændende erindringer om Skulpturparken, og disse erindringer er nu arkiveret for eftertiden.

Ny erindringsindsamling om Bybækskolen

Arkivet har nu igangsat en ny erindringsindsamling, denne gang om Bybækskolen. Bybækskolen er en unik institution i dansk skolehistorie med skolens fokus på nytænkning, fællesskab og pædagogik. Erindringsindsamlingen er en del af Furesø Museers indsamlingsprojekt *Vores Historie*, og erindringerne om Bybækskolen vil blive en del af arkivets samling. Indsamlingen fokuserer på to hovedområder: "hverdagsminder" og "særlige anledninger". I Bybækskolens tid har mange elever og ansatte haft en hverdag, og de har alle

gået gennem skoledørene og forbi kemibordene i gangen. Hvordan var det at have kemiundervisning i skolegangen? Lavede ens lærer lege, der fremmede fællesskabet og miljøet i klassen? Var man med til at lave skoleradio, og hvad med brugen af computere i skolen? Disse hverdagsminder fortæller, hvordan hverdagen i Bybækskolen fungerede fra midten af 1970'erne, indtil skolen lukkede. Samtidig er Bybækskolen en skole fyldt med begivenheder, der i denne erindringsindsamling samles under "særlige anledninger". Dette kunne eksempelvis være første gang, man brugte skolens nye skolecomputer – den

første skolecomputer i Danmark – eller dengang der var Samba-uge. Bybækskolens skoleradio var Danmarks første skoleradio og erindringer om første gang, man hørte den, ville være interessant at inkludere i erindringsindsamlingen. Man kan læse mere om projektet på Furesø Museers hjemmeside og finde information om, hvordan man kan sende sine erindringer om Bybækskolen til arkivet. ■

Bag kulisserne på Immigrantmuseet:

En museumsgenstands rejse fra modtagelse til magasin

På Immigrantmuseet arbejder vi konstant på at sikre, at de genstande, der fortæller historier om immigration og kulturhistorie, bliver korrekt opbevaret og forbliver bevaringsværdige for fremtidige generationer. Genstanden skal registreres og i sidste ende bevares for eftertiden. Men hvad sker der egentlig, når en museumsgenstand indsamles? Hvordan sikrer vi, at vi ikke bare opbevarer genstanden, men også bevarer den historie, som den bærer med sig?

Af Emma Roed Gottlieb, registrator

Når en genstand indsamles til Immigrantmuseet, starter en proces, der sikrer, at den bliver korrekt registreret og opbevaret. Først opretter en museumsinspektør en modtageseddel, hvor de grundlæggende informationer om genstanden bliver noteret – f.eks., hvem giver af genstanden er, og hvilken historie der knytter sig til genstanden. På denne måde får vi allerede tidligt i processen et indblik i, hvilken betydning genstanden har for vores samling.

Herefter bliver genstanden registreret i arkiv- og registreringssystemet, Arkibas. I Arkibas oprettes en indkomstjournal, hvor genstandens oprindelse, beskrivelse og eventuelle kendetegn noteres.

Denne første registrering er essentiel, fordi den giver os et udgangspunkt for den videre registreringsproces – og samtidig sikrer, at vi har en første optegnelse af genstanden, inden næste trin.

Sagsnummer 611

Når indkomstjournaliseringen er på plads, går vi videre til den mere detaljerede registrering i registreringssystemet SARA, der er de danske museers fælles system til registrering af deres samlinger. Gennem SARA kan vi sikre, at hver museumsgenstand bliver korrekt registreret med relevante data, så vi

*Genstanden er et demonstrationsskilt formet som en hvid fredsdu, brugt på Israels Plads ved Nørreport i København d. 2. marts 2024. Demonstrationsskiltet har været brugt af propalæstinensiske demonstranter ved stordemonstrationen på Israels Plads. Skiltet er indsamlet af museet efter demonstrationen, da det var efterladt op ad en skraldespand. Indsamlingen er denne genstand er et eksempel på at historien sker lige nu, og museumsgenstande ikke altid er gamle, støvede ting.
Foto: Furesø Museer*

Som et led i vores bevaring af genstandene bærer vi hvide handsker, når vi håndterer genstandene i registreringsprocessen. Genstanden her er en lille notesbog, tilhørende den svenske Anderberg-familie, som indvandrede til Danmark fra Sverige i slutningen af 1800-tallet. Bogen er fyldt med notater af familiens navne og fødsels- og dødsdage. Foto: Furesø Museer

både kan bruge oplysningerne til museets forskning og formidling, men også så vi kan finde genstanden frem i fremtiden. I SARA gennemgår genstandene en gennemgribende registrering. Der er mange felter, og meget information skal udfyldes. Det er især vigtigt, at genstanden får et genstandsnummer og bliver tilknyttet et sagsnummer, der beskriver hvilken historisk kontekst genstanden er placeret i (fx sagsnummer 611 er Gæstearbejdere i Danmark). Herudover er det også vigtigt, at der bliver registreret en fysisk placering på genstanden, så vi altid kan finde den frem, hvis den skal

udstilles eller bruges til forskning. Herudover registrerer man også de fysiske kendetegn, affotograferer genstanden og sikrer sig, at registreringen i SARA indeholder al relevant information. Helt generelt er det registratorens job at sørge for, at al mulig information om genstanden bliver registreret i SARA.

Efter registreringen i SARA bliver genstanden affotograferet, pakket ind og lagt i en genstandskasse. Herefter er genstanden klar til at blive kørt ud på ét af museets magasiner, hvor genstanden nu har hjemme.

Bevaring af genstande – en langsigtet indsats

Registrering af genstande udgør en del af museets vidensdatabase, som er en vigtig ressource for både museets personale og for forskning generelt. Hver gang en genstand bliver registreret, bliver der knyttet en faglig overvejelse/begrundelse for indsamlingen af den pågældende genstand. Hvorfor er netop denne genstand relevant for Immigrantmuseet? Hvordan bidrager den til vores forståelse af historie, kultur eller samfund? Disse informationer bliver grundlaget for den vidensopbygning, der gør det muligt at formidle genstanden på museet eller i forskningssammenhæng for museet.

Registreringerne er afgørende for museets bevaringsarbejde, som er en central del af vores opgave som institution. Som museum er vi forpligtet til at bevare vores samling til eftertiden. Bevaringen af sin museumssamling indebærer i almindelighed museets konservering, magasinering og sikring af sine samlinger. Bevaringsbegrebet dækker både den fysiske konservering af genstandene og den sikring af deres forskning- og formidlingsværdi, der sikrer, at de forbliver tilgængelige og forståelige for kommende generationer.

Bevaringsarbejdet består altså både af en fysisk præventiv indsats i forhold til konservering og sikring, men også af at bevare samlingens forsknings- og formidlingsmæssige værdi både i et lokalt, regionalt og nationalt perspektiv.

En genstands rejse fortsætter

Når registreringen er afsluttet, og gen-

standen er registreret i både Arkibas og SARA, bliver den flyttet til et af museets magasiner. Her er genstanden sikret mod både fysisk forringelse og – igennem registreringen – mod tab af kontekst.

Bag kulisserne på Immigrantmuseet er arbejdet med at registrere og bevare samlingen en langsigtet indsats. Hver genstand, der kommer ind, bliver en del af et større billede, som vi deler med både publikum og forskningssamfundet. Det er en proces, der ikke stopper ved opbevaringen af genstanden på magasinet – den fortsætter, hver gang vi bruger vores samling til at fortælle en ny historie om immigration.

Så næste gang du besøger museet, kan du tænke på den rejse, hver genstand har været igennem før den har fundet sin plads i udstillingen – og hvordan vi på Immigrantmuseet arbejder målrettet på at sikre, at både genstandene og deres historie bevares for fremtiden. ■

Hvorfor er sagn og folketro stadig populært?

Farum landsby slanger sig rundt om den store kirke, der tårner sig op mod himlen. Et naturligt centrum for den gamle by, og arnestedet for både tro og folketro. Og graver man lidt i landsbyens overflade, dukker en sand skattekasse af viden om fortiden frem.

Af Lise Milan Nielsen, undervisningsansvarlig

Gennem en lang årrække har Furesø Museer afholdt byvandringen ”Sagnetur – Lindorme, helheste og trolde” for en masse nysgerrige indskolingslever. Forløbet har altid været populært, men inden for de sidste to år har vi oplevet en stor stigning i efterspørgslen; især blandt ældre klasser end de normale indskolingsbørn. Men hvad kan sagn og folketro egentlig bruges til i vores moderne tider, hvor fortidens uforklarligheder for længst er blevet forklaret?

Folketroen

Gå ikke under en stige, sorte katte bringer uheld, 7-9-13, 7 års ulykke, hvis du knuser et spejl og så videre. De gode gamle formaninger er der nok af, og mange af os bruger dem stadig aktivt

i hverdagen uden at tænke over det. Mange af dem er hundrede år gamle og har i sin tid tjent et helt bestemt formål: at give mennesker en form for kontrol over hverdagens opgaver.

Da kristendommen kom til Danmark, forsvandt de gamle guder stille og roligt ud af fortællingerne. Til gengæld havde man stadig behov for at påkalde sig ”eksperter” man kunne bede til om hjælp. Nu bad man i stedet til Jomfru Maria, når man skulle føde med ordene: *Jomfru Maria, ræk mig nøglerne dine, så du kan åbne lænderne mine*. De nye kristne idoler og helgener sneg sig ind, der hvor de nordiske guder før havde hjulpet. Den tidlige kirke tolererede de gamle hedenske ritualer og bar over

med, at folk stadig satte grød frem til ”gårdboen” eller vætterne, sådan som man altid havde gjort.

Reformationen tog dog for alvor livtag med folketroen og ville ikke acceptere disse små hverdagsritualer. De protestantiske præster prøvede med liv og sjæl at vænne almuen væk fra folketroen, men lige lidt hjalp det. Folketroen levede fint videre ude på landet og forsvandt først for alvor i forbindelse med den almene dannelse og folkeskolens indførelse i 1800-tallet. De fleste bønder var altså erklæret kristne og opfyldte alle de pligter, det indebar såsom at bede, gå i kirke og altergang. Derhjemme satte de dog stadig grød frem til gårdboen,

”stålede” mod ondskab og man havde små ritualer knyttet til alle opgaver, som kunne gå galt. Folketroen levede i den grad videre, også i børneopdragelsen.

”Gå ikke ud i mosen!”

”Hvorfor troede man på sådan nogle underlige ting i gamle dage?”, spurgte en ung elev efter fortællingen om de små lygtemænd i moserne, og helhesten der huserede i Farum Landsby. Og ja, hvorfor i alverden gjorde man egentlig det? Lygtemændene i mosen, helhesten i landsbyen og Ellefolket i skove. Alle sammen udgjorde de en trussel mod det etablerede samfund. Og hvis du ikke holdt dig til samfundets regler, kunne det gå grueligt galt. Børnene blev fra

Majtræet i Farum. Ifølge sagnet ligger der en lindorm i dvale derunder.

Foto: Furesø Museer

en tidlig alder mindet om, hvor galt det kunne gå, hvis de tog sig for mange friheder. Hvis de gik ud i skoven om natten og blev forført af de smukke ellepiger, så ville man miste forstanden. Man blev ellevild. Hvis man gik ned til mosen, risikerede man, at lygtemændene lokkede én ud i mosen, så man druknede. Og gik man rundt i gaderne om natten, så man måske helhesten, der var et dødsvarsel.

Verden var altså fyldt med farer, og hvis man ikke passede på, holdt sig til landsbyen og dens regler, så var det med livet som indsats. Sagnene havde altså til formål at opdrage. Det var såkaldte opdragende sagn. Der var mange ting, man endnu ikke havde den videnskabe-

lige baggrund til at forklare, og derfor indtrådte folketroen og sagnvæsener som mulige forklaringer. Hvorfor er der små lysende pletter i visse moser? Det ved vi i dag skyldes gasser, men før dét var forklaringen, at det var lygtemænd, der lokkede folk ud i moserne for at drukne dem.

Hvorfor?

Så hvorfor er sagn stadig så populære? Fordi de giver os et helt unikt indblik i fortidens "logik". Sagnene var altså ikke bare sjove historier, man fortalte i stearinlysets skær. De var datidens forsøg på at forklare, hvordan verden hang sammen før den moderne videnskab, revolutionerede vores verdensforståelse. ■

Tegning af en trolld. Allan Christian Hansen.

Foto: Mikkel Arnfred

gratis adgang

Besøg Immigrantmuseet
og oplev den anmelderroste særudstilling:
Gæstarbejderne - fortællinger fra 70'erne

Åbent tirsdag - lørdag kl. 10.00-16.00

IMMIGRANTMUSEET
INDVANDRINGENS KULTURHISTORIE

Min, din og Vores Historie

I januar 2025 blev jeg den nye lokalhistoriske museumsinspektør i Furesø Museer. Da jeg startede som videnskabelig assistent på Immigrantmuseet i efteråret 2022, læste jeg i NYT nr. 30, og jeg husker, at jeg dvælede ved min forgængers artikel om den lokalhistoriske indsamling 'Vores Historie'.

Af Dragan Jovanovic, museumsinspektør

Morten Mortensen skrev om mange af de ting, jeg selv interesserer mig for. Hans artikel indbød til en refleksion over, hvordan glæden og interessen for vores fælles fortid kunne genoplives, hvordan museerne kan imødekomme nye generationers forventninger til, hvad et museum skal være og formidle, og hvordan fortiden skaber identitet og fællesskab i nutiden. Jeg er glad for at fortsætte arbejdet med *Vores Historie* og inddrage vidt forskellige borgere i en del af museumsarbejdet samt gøre historien relevant og levende for nutidens mennesker i Furesø Kommune. Det har jeg allerede erfaring med fra mit arbejde på Immigrantmuseet.

I grove træk

Jeg er opvokset i Næstved. Mine forældre ville støtte den lille landsbyskole i Fodby og lod min bror og jeg indskrive

dér fra første klasses trin. Fra syvende klasse skulle man enten længere ud på landet eller ind til byen. Jeg har taget en hel del omveje hertil. I godt 10 år var det eneste, der interesserede mig, mit lyd-studie og min rapmusik, så jeg uddannede mig til lydtekniker. Siden blev jeg elektriker og derefter elinstallatør.

I 2022 blev jeg cand.mag. i historie med dansk som sidefag, og nu har jeg arbejdet i over to år med indsamling, forskning og formidling af en vigtig del af Danmarkshistorien. Jeg har opdaget, hvad det vil sige at arbejde på museum, og hvor meget jeg har at byde på i denne branche. Det gælder især for Furesø Museer, som med både et immigrantmuseum og et omfangsrigt lokalhistorisk museum har stærke rødder i dansk identitets- og kulturhistorie.

Jesper, fætter Steen og Dragan på vennernes vej i Næstved, 1991.

Det kommer hjemmefra

Min farfar har altid været meget engageret i Næstved Kommune, som han og farmor ankom til i sommeren 1970. De var gæstearbejdere fra det tidligere Jugoslavien. Kommunen var blevet dannet samme år ved en sammenlægning af en købstad og en række mindre landkommuner. Farfar ville være en del af det samfund, der var omkring ham. Han ville helt ind på indersiden og være en af de lokale. Farmor støttede ham, men havde selv rigeligt at se til. Hun arbejdede både på fabrik og som husmor efter arbejde. Han engagerede sig i alt fra fagbevægelse til kulturliv, og han blev også valgt ind i lokalbestyrelsen, hvor han sad i mange år. Det støttede farmor også, og farfar tog hende altid med, når der var arrangementer eller middage med ledsager.

I barndomshjemmet var danskheden bare noget man gjorde ved siden af alt, 'Yugo'. Og der var næsten altid gammel dansk landidyl eller Dirch i VHS'en. De voksnes usynlige balancegang mellem identiteter og roller er årsagen til min interesse som historiker i alt, der er tegn på traditioner, kultur og normer. Mine bedsteforældres historie var en del af en større historie: en del af gæstearbejderhistorien, en del af deres lokalsamfunds historie og en lille del af Danmarkshistorien.

En sammensat historie

Vores Historie i Furesø Kommune er også en del af en større, fælles og sammensat historie, som jeg glæder mig over skulle opdage, indsamle, undersøge og formidle. Som historiker er jeg interesseret i de små historiers plads i den store fortælling. Hvordan mennesker altid har søgt at (over)leve i, påvirke og forme tiden og omgivelserne i det

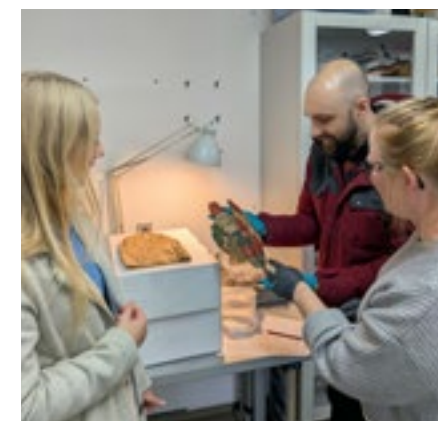

Darinka og Dusan Jovanovic i 1970 kort efter ankomsten til Næstved.

Emma, Birgitte og Dragan under arbejdet med særudstillingen 'Gæstearbejderne - fortællinger fra 70'erne', i foråret 2023.

Hos Bevaring Sjælland i Køge får Emma og Dragan gode råd af direktør og konservator Dorte Sommer om, hvordan man bedst bevarer en gammel nisse fra sidst i 1800-tallet for eftertiden.

omfang, de kunne. Hvordan folk med forskellige baggrundshistorier og identiteter altid mødes og former deres nutid sammen. Som de fleste mennesker er jeg selv en sammensat natur. Men jeg havde ikke turdet håbe på, at der fandtes en så oplagt mulighed for at bruge mine mange evner og egenskaber på samme sted, som jeg kan i jobbet som museumsinspektør ved Furesø Museer. Jeg glæder mig til at bidrage til at bevare og formidle Furesøs historie og til at møde og samarbejde med borgerne i kommunen. ■

Kalender for januar - juli 2025 / Furesø Museer

www.immigrantmuseet.dk | www.furesomuseer.dk

IMMIGRANTMUSEET, FARUM:

11. JANUAR

LØRDAG

KL. 11.00–14.00

LØRDAGSSYSLER:

Immigrantmuseet afholder i løbet af foråret en række workshops, hvor kvinder med forskellige kulturelle baggrunde mødes over deres fælles interesse for håndarbejde. Kom og brug din lørdag i godt selskab. Denne lørdag ser vi på linoleumstryk sammen med Maja Christensen. Husk også at medbringe to familiefotos, du har lyst til at brodere inden den 26. april, så vi kan tage en kopi. Støttet af Sportgoodsfonden.

STED: IMMIGRANTMUSEET, KULTURTORVET 12, 3520 FARUM

15. FEBRUAR

LØRDAG

KL. 11.00–14.00

LØRDAGSSYSLER:

Immigrantmuseet afholder i løbet af foråret en række workshops, hvor kvinder med forskellige kulturelle baggrunde mødes over deres fælles interesse for håndarbejde. Kom og brug din lørdag i godt selskab. Denne lørdag ser vi på genbrug af t-shirts/løbebinding sammen med Mette Lindström. Husk også at medbringe to familiefotos, du har lyst til at brodere inden den 26. april, så vi kan tage en kopi. Støttet af Sportgoodsfonden.

STED: IMMIGRANTMUSEET, KULTURTORVET 12, 3520 FARUM

20. FEBRUAR

TORS DAG

KL. 19.00–21.00

FORFATTERMØDE:

Journalist Nathalie Ostrynski er vokset op i Hadsten som datter af polske forældre. Hun kender til skammen ved at føle sig fremmed og anderledes som polsk-jøde. Hendes bog 'De mørke bånd' er en personlig fortælling, der folder hendes families polsk-jødiske fortid ud. En fortid, der er flettet ind i Holocausts koncentrationslejre, deportationer af polakker til Gulag i Sibirien og nedarvede traumer fra Anden Verdenskrig, men som der var dyb tavshed omkring under hele hendes opvækst. Familien er også en del af det kapitel i Danmarkshistorien, hvor Danmark i 1969 tog imod de polsk-jødiske flygtninge, der var på flugt fra det kommunistiske styre. Forfattermødet indgår i projektet 'Indtryk, Aftryk, Udtryk'. Billetter på furbib.dk.

STED: FARUM BIBLIOTEK, KULTURTORVET 12, 3520 FARUM

6. MARTS

TORS DAG

KL. 19.30–21.00

TEATERFORESTILLING:

Oplev den Reumert-belønnede forestilling med Ina-Miriam Rosenbaum i den suveræne hovedrolle som Mendel Singer og hele hans familie! Med på scenen er Henrik Goldschmidt (obo og klarinet) og Anders Singh Vesterdahl (accordion), som spiller original kletzmermusik. Manuskriptet er bygget over den klassiske roman 'Job - et enkelt menneske' af Joseph Roth, der fortæller historien om en ortodoks jøde, hvis tro svækkes, da han flytter fra zarens Rusland til New York. Forestillingen indgår i projektet 'Indtryk, Aftryk, Udtryk'. Billetter på furbib.dk.

STED: GALAKSEN, BYMIDTEN 48, 3500 VÆRLØSE

15. MARTS

LØRDAG

KL. 11.00–14.00

LØRDAGSSYSLER:

Immigrantmuseet afholder i løbet af foråret en række workshops, hvor kvinder med forskellige kulturelle baggrunde mødes over deres fælles interesse for håndarbejde. Kom og brug din lørdag i godt selskab. Denne lørdag ser vi på brocher med vilde blomster sammen med Stina Resting. Husk også at medbringe to familiefotos, du har lyst til at brodere inden den 26. april, så vi kan tage en kopi. Støttet af Sportgoodsfonden.

STED: IMMIGRANTMUSEET, KULTURTORVET 12, 3520 FARUM

1. APRIL

TIRSDAG

KL. 19.00

FORFATTERMØDE:

Weekendavisens chefredaktør Martin Krasnik fortæller om sin bog 'En smal bro over afgrunden'. Bogen tager udgangspunkt i terrangrebet mod Israel den 7. oktober og den efterfølgende krig i Gaza, der vækker traumer på begge sider. Martin Krasnik fortæller om den konflikt, der er vævet ind i hans egen historie: om at føle sig hjemløs som dansk jøde, om hans forhold til både Israel og palæstinenserne, om afmagten og hans håb for fremtiden. Forfattermødet indgår i projektet 'Indtryk, Aftryk, Udtryk'. Billetter på furbib.dk.

STED: FARUM BIBLIOTEK, KULTURTORVET 12, 3520 FARUM

26. APRIL

LØRDAG

KL. 11.00–14.00

LØRDAGSSYSLER:

Immigrantmuseet afholder i løbet af foråret en række workshops, hvor kvinder med forskellige kulturelle baggrunde mødes over deres fælles interesse for håndarbejde. Kom og brug din lørdag i godt selskab. Denne lørdag ser vi på broderi af familiefotos sammen med Susanne Steensen. Støttet af Sportgoodsfonden.

STED: IMMIGRANTMUSEET, KULTURTORVET 12, 3520 FARUM

3. MAJ

LØRDAG

KL. 11.00–14.00

UDSTILLINGSÅBNING:

Immigrantmuseet åbner ny særudstilling om dansk-jødisk liv og kultur og antisemitismens historie i Danmark. Hold øje med museets hjemmeside for flere informationer om programmet.

STED: IMMIGRANTMUSEET, KULTURTORVET 12, 3520 FARUM

10. MAJ

LØRDAG

KL. 11.00–14.00

LØRDAGSSYSLER:

Immigrantmuseet afholder i løbet af foråret en række workshops, hvor kvinder med forskellige kulturelle baggrunde mødes over deres fælles interesse for håndarbejde. Kom og brug din lørdag i godt selskab. Denne lørdag ser vi på lapning af huller sammen med Ditte Hagel Hesselbæk. Støttet af Sportgoodsfonden.

STED: IMMIGRANTMUSEET, KULTURTORVET 12, 3520 FARUM

14. JUNI

LØRDAG

KL. 11.00–14.00

LØRDAGSSYSLER:

Immigrantmuseet afholder i løbet af foråret en række workshops, hvor kvinder med forskellige kulturelle baggrunde mødes over deres fælles interesse for håndarbejde. Kom og brug din lørdag i godt selskab. Denne lørdag ser vi på nålefit sammen med Henriette Rolf Larsen. Medbring også gerne et håndarbejde, som du gerne vil vise de andre deltagere. Støttet af Sportgoodsfonden.

STED: IMMIGRANTMUSEET, KULTURTORVET 12, 3520 FARUM

MOSEGAARDEN, VÆRLØSE:**FASTELAVN**

2. MARTS
SØNDAG
KL. 13.00–16.00

Furesø Museer inviterer atter til fastelavn på Mosegaarden. Der vil være tøndeslagning på gårdspladsen fra kl. 13. Inde på museet er der fastelavnsquiz og mulighed for at lave fastelavnsris eller pynte sjove masker. I cafeen er det som altid muligt at få sig en fastelavnsbolle, varm kakao, the eller kaffe. Det er for alle og gratis at deltage.

STED: MOSEGAARDEN, SKOVGÅRDS ALLÉ 37, 3500 VÆRLØSE.

13. APRIL

SØNDAG

KL. 13.00–16.00

PÅSKE

Palmesøndag inviterer Mosegaarden på æggefærfarvning, æggelege og påskejov. Tag hele familien med og farv æg med naturfarver, tril påskeæg og gå på opdagelse i påskens magiske historie. Alle er velkommen og det er gratis at deltage.

STED: MOSEGAARDEN, SKOVGÅRDS ALLÉ 37, 3500 VÆRLØSE.

Kalender for januar - juli 2025 / De lokalhistoriske foreninger

www.farumlokalhistoriskeforening.dk | www.vaerloesehistoriske.dk | www.jonstrup-samlingen.dk

FARUM LOKALHISTORISKE FORENING:

6. FEBRUAR

TORS DAG

KL. 19.00

FARUM KASERNE 1956-2002

Kai Beck Andersen vil fortælle om og vise billeder med Farum Kaserne, der i en periode var byens største arbejdsplads og en brik i den koldte krig.

STED: GEDEVASEVANG, HERTETANGSVEJ 30 A

20. MARTS

TORS DAG

KL. 19.00

ORDINÆR GENERALFORSAMLING

Efter generalforsamlingen kl. 20.00 vil John Toelhøj fortælle om sin barndom samt soldatertid på Farum Kaserne. Alle er velkomne.

STED: GEDEVASEVANG, HERTETANGSVEJ 30 A

10. APRIL

TORS DAG

KL. 19.00

EN TUR I STAVNSHOLT VIA HJEMMESIDEN.

Hans-Jørgen Kristensen (Scønne) vil demonstrere, hvorledes man kan gå på opdagelse i Stavnsholt elektronisk. Tag din iPhone med og prøv selv.

STED: GEDEVASEVANG, HERTETANGSVEJ 30 A

15. MAJ

TORS DAG

KL. 18.00

ÅRETS STORE BEDEGAVS VANDRING.

Vi mødes på parkeringspladsen ved Stien, Bifrostvej og kører derfra til Kulhus, hvor Niels Thomsen vil fortælle om huset og dets beboere. Det vil evt. blive muligt at komme ind og se huset. Efter en lille gåtur i parken eller ned til Furesøen kører vi til Gedevasevang, hvor der vil blive serveret varme hveder m.m. Pris medlemmer: 50 kr. Pris andre: 75 kr. Tilmelding til Alice på mail: svendsen.alice@gmail.com senest d. 7. maj. Betaling skal ske på; reg. nr: 9570 konto: 12394349 eller MobilePay 789127. Husk at skrive navn og mailadresse.

STED: PARKERINGSPLADSEN VED STIEN, BIFROSTVEJ

23. JUNI

MANDAG

KL. 20.00

SKT. HANS AFTENSARRANGEMENT

Det traditionsrige Skt. Hans aftensarrangement, som FLF laver i samarbejde med Det danske Spejderkorps i Farum. Fra kl. 20 er det muligt at lave snobrød og købe øl og vand. Skt. Hansbålet tændes senere. Årets båltaler bliver Sven Krarup Nielsen, der siden sidste års Skt. Hansarrangement har fejret sit 70 års jubilæum som spejder.

STED: BALPLADSEN V. FARUM SØ NEDEN FOR SKULPTURPARKEN OG FOR ENDEN AF FARUMGÅRDS ALLÉ.

3. SEPTEMBER

ONS DAG

KL. 16.00–19.00

TUR TIL FARUM KASERNE

Tur til Farum kaserne område, hvor Peter Arentzen vil guide os rundt.

Mere herom i næste nummer af Majtræet og på hjemmesiden.

VÆRLØSEGNENS HISTORISKE FORENING:

SØNDAGE

KL. 10.00-12.00

KEND DIN EGN – SKOVVANDRINGER

Vær opmærksom på, at der kan forekomme andre mødetider. Medbragte drikkevarer nydes på turen. Vi slutter ved middagstid. Detaljer, se hvor og hvornår, herunder aflysninger m.m. findes på hjemmesiden www.vaerloesehistorie.dk

STED: MØDESTED ER NORMALT VED MOSEGAARDEN KL. 10, OG VI KØRER TIL ET SAMLINGSSTED I SKOVEN I EGNE BILER ELLER I FÆLLESSKAB.

22. FEBRUAR

LØRDAG

KL. 11.00–14.00

MEDLEMSDAGEN

Her kan du hente Witherløse (vort årsskrift), foreningens jubilæumsbog, betale årets kontingent samt få Bavnen nr. 1. Kom og få en snak med bestyrelsen og andre medlemmer. Husk at medbringe kontanter eller betal kontingent via MobilePay. Vi byder også velkommen til interesserede nye medlemmer, som kan indmeldes på dagen.

STED: MOSEGAARDEN, SKOVGÅRDS ALLÉ 37, 3500 VÆRLØSE

23. FEBRUAR

SØNDAG

KL. 14.00

SØNDAGSFORTÆLLING

Hanne Wahlberg fortæller om købmænd i Lille Værløse

STED: MOSEGAARDEN, SKOVGÅRDS ALLÉ 37, 3500 VÆRLØSE

30. MARTS
SØNDAG
KL. 13.00–14.00

SØNDAGSFORTÆLLING

Hans Christensen fortæller om sit barndomslegetøj, som bliver medbragt til lejigheden. Det er sjældent at gammelt drengelegetøj er bevaret.

STED: MOSEGAARDEN, SKOVGÅRDS ALLE 37, 3500 VÆRLØSE

5. APRIL
LØRDAG
KL. 14.00

GENERALFORSAMLING OG FOREDRAG

Efter generalforsamlingen følger et foredrag af Finn Andersen om Kastellet og den tyske besættelse. Se www.vaerloeshistorie.dk

STED: SATELLITTEN, BYMIDTEN 46, VÆRLØSE

27. APRIL
SØNDAG
KL. 14.00

SØNDAGSFORTÆLLING

Niels Bødker, Thomsen fortæller om angrebet på Værløse Flyvestation den 9. april 1940.

STED: MOSEGAARDEN, SKOVGÅRDS ALLE 37, 3500 VÆRLØSE

5. MAJ
MANDAG
KL. 18.30

RYDNING AF VÆKST PÅ TVILLINGEHOJENE I FARUM LILLEVANG

Traditionen tro har Furesø Arkeologigruppe i samarbejde med Naturstyrelsen og Værløse Naturgruppe, inviteret alle interesserede til en forårsaften i skoven, hvor vi hjælpes ad med bortbæring af materiale efter Naturstyrelsens nedskæring. Skovvæsenet stiller med forfriskningsger, se mere på hjemmesiden www.vaerloeshistorie.dk

STED: Vi mødes på P-pladsen i Farum Lillevang –til højre og ved Slangerupvej, ca. 400 m. inde i skoven, når man kommer fra Farum.

11. MAJ
SØNDAG
KL. 13.00–16.00

FORENINGENS FORÅRSTUR

Besøg i haven hos Adi Holzer, hvor vi hører om kunst, dernæst går vi over til Hareskov Kirke, hvor Leif Poulsen fortæller om kirkens kunstværker samt et besøg på kirkegården med fortælling af John Mynderup om bl.a. billedhugger Gunnar Hansen. Vi drikker kaffe i sognehuset.

STED: Skovbovæng 30, 3500 Værløse, benyt evt. Hareskov Kirkes P-plads på Skandrups Alle.

25. MAJ
SØNDAG
KL. 14.00

SØNDAGSFORTÆLLING

Tove Jensen fortæller om det Borende X, den dristige pengeskabstyv, som drev gæk med politiet i næsten 20 år. Han nåede at begå over 50 indbrud, inden han blev pågrebet i 1931. Han efterlod sin signatur et X, 4 borede huller omkring låsen på pengeskabene. Han købte Ydunsgaard med frugtplantage i starten af 1920'erne og boede der med familien i ca. 5 år. Gården lå, hvor Søndersøskolen ligger nu.

STED: MOSEGAARDEN, SKOVGÅRDS ALLE 37, 3500 VÆRLØSE

5. JUNI
TORS DAG
KL. 13.00–16.00

GRUNDLOVSFEST

Sang, grundlovstale af Leif Poulsen samt musik af Værløse Folkemusikanter. Det vil være muligt at købe kaffe med kage, øl, vand og vin. Se mere på hjemmesiden www.vaerloeshistorie.dk

STED: MOSEGAARDEN, SKOVGÅRDS ALLE 37, 3500 VÆRLØSE

17. AUGUST
SØNDAG
KL. 14.00

KVARTERVANDRING I LILLE VÆRLØSE

Vi skal høre om kvarteret, der tilhørte gård nr. 15 i Lille Værløse. Læs mere om dagen på hjemmesiden www.vaerloeshistorie.dk

STED: Vi mødes på Mosegaarden, Skovgårds Alle 37, Værløse – går samlet afsted.

JONSTRUPSAMLINGEN:

Alle arrangementer finder sted i Jonstrup gl. Seminariums øvelessskole, Jonstrupvej 288, indgang E, Jonstrup.
Hvis ændringer, publiceres dette inden aktiviteten på www.jonstrupsamlingen.dk og facebook: Jonstrupsamlingens venner.dk

2. MARTS
SØNDAG
KL. 14.00-16.00

KARL SMIDT OG THOMAS JØRGENSEN NØRRELUND - TO PIONERER I FRISKOLEBEVÆGSELN

Morten Mortensen, tidligere museumsinspektør, fortæller om de grundtvig-koldske friskoler fra anden del af 1800-tallet og belyser, hvordan drømmen om et liv i frihed og kærlighed ikke altid stod mål med den virkelighed, der mødte de første friskolelærere.

STED: JONSTRUP GL. SEMINARIUMS ØVELESSEKOLE, JONSTRUPVEJ 288, INDGANG E, JONSTRUP.

6. APRIL
SØNDAG
KL. 14.00-16.00

JONSTRUP SEMINARIUM I LYNGBY-TIDEN

Peder Kjøvg, der som en del af seminariedelingen i 1990 var med til at fusionere Jonstrup ind i Blaagaard Seminarium i Mørkhøj, fortæller om seminariets hverdag efter flytningen, først til Lundtofte og siden til Fortunen i Kgs Lyngby.

STED: JONSTRUP GL. SEMINARIUMS ØVELESSEKOLE, JONSTRUPVEJ 288, INDGANG E, JONSTRUP.

4. MAJ
SØNDAG
KL. 14.00-16.00

JONSTRUP SEMINARIUM I KRIGENS SIDSTE TID

Jette Kirstein fra frivilligruppen fortæller her på 80-årsdagen om tiden lige før og efter befrielsen. Den kaotiske periode er beskrevet af bl.a. seminariets forstander Georg Christensen, af fysiklærer Gunnar Schmidt Nielsen og af elever, der var aktive i modstandsbevægelsen.

STED: JONSTRUP GL. SEMINARIUMS ØVELESSEKOLE, JONSTRUPVEJ 288, INDGANG E, JONSTRUP

1. JUNI
SØNDAG
KL. 14.00-16.00

LÆRERVILKÅR I 200 ÅR

Repræsentanter fra frivilligruppen præsenterer Jonstrupsamlingens næste særudstilling om lærervilkår i Jonstrup Seminariums levetid og viser rundt i udstillingen.

STED: JONSTRUP GL. SEMINARIUMS ØVELESSEKOLE, JONSTRUPVEJ 288, INDGANG E, JONSTRUP.

10. AUGUST
SØNDAG
KL. 14.00-16.00

RUNDVISNING PÅ JONSTRUP

Frivilligruppen viser rundt ude og inde og fortæller om kostskolelivet på Jonstrup i hverdag og fest og om aktiviteter og hændelser.

STED: JONSTRUP GL. SEMINARIUMS ØVELESSEKOLE, JONSTRUPVEJ 288, INDGANG E, JONSTRUP

Du er velkommen til at kontakte os her:

Cathrine Kyø Hermansen
Museums- og arkivchef
Tlf.:(+45) 72 16 47 18
Mail: ckh@furesoe.dk

Anders Thorkilsen
Museumsinspektør
Tlf.:(+45) 72 16 47 26
Mail: aot1@furesoe.dk

Lise Milan Nielsen
Undervisningsansvarlig
Tlf.:(+45) 72 16 53 61
Mail: limn@furesoe.dk

Dragan Jovanovic
Museumsinspektør
Tlf.:(+45) 72 1 6 49 8 8
Mail: djv1@furesoe.dk

Emma Barnhøj Jeppesen
Museumsinspektør
Tlf.:(+45) 72 16 46 56
Mail: ebj1@furesoe.dk

Cecilie Brøndum Rosenblad
Arkivar
Tlf.:(+45) 72 16 49 07
Mail: cbr5@furesoe.dk

Tetiana Burlachenko
Museumsvært
Mail: tbr3@furesoe.dk

Birgitte Kabel
Museumsassistent
Mail: birgittesemail@gmail.com

Emma Roed Gottlieb
Registrator
Mail: erd1@furesoe.dk

FURESØ MUSEER

ADRESSER PÅ UDSILLINGSSTEDER:

Mosegaarden

Skovgårds Allé 37, 3500 Værløse

Søndag: 13:00-16:00

Arrangementer og undervisningstilbud kan fortsat bookes i hverdage. For yderligere åbningstider - se museets hjemmeside

Immigrantmuseet

Kulturtorvet 12, 3520 Farum

Åbent tirsdag – lørdag: 10.00-16.00

Lukket alle helligdage

Købmandsmuseet Cornelen

Stavnsholtvej 186, 3520 Farum

Åbent første og sidste søndag i måneden fra kl. 13.00-16.00.

Lukket januar, juli og august.

Furesø Stads- og Lokalarkiv

Kulturtovet 12, 3520 Farum

Åbent mandag & tirsdag: 12.00-15.30

Torsdag: 12.30-17.30

Lukket alle helligdage

KONTAKT – ADMINISTRATION

Kulturtovet 12, 3520 Farum

Tlf: 72 35 61 00 / museerne@furesoe.dk

www.furesoemuseer.dk

www.immigrantmuseet.dk

FURESØ MUSEER

IMMIGRANTMUSEET | MOSEGAARDEN | CORNELEN | ARKIVERNE